

מסכת יבמות דף קיח.

• גמרא

<p>במשנה שנינו שתי נשים צרות הבאות ממדינת הים, אחת אומרת "מת בעלי", וצרתה אומרת "לא מת", זו שאומרת מת תנשא ותטול כתובתה, וזו שאומרת לא מת, לא תנשא ולא תטול כתובתה,</p>	
<p>ויש לדייק דטעמא דצרתה לא תנשא משום דאמרה "לא מת",</p>	<p>וקשה, דהא אין צרה מעידה לחברתה, וכדשנינו דף קיז. הכל נאמנין להעידה חוץ... יבמתה?</p>
<p>באמת אין לדייק הא אישתיקא, תינשא, דודאי לא תנשא, שאין צרה מעידה לחברתה,</p>	
<p>אלא דכאן החידוש של המשנה דלא תנשא כשאומרת "לא מת" היא לגופיה, ויש יותר חידוש שלא תנשא כשאומרת "לא מת", דה"א דבאמת מת, והא דאמרה לא מת, לקלקולה לצרה היא דקמכוונא שתעגן, ו"תמות נפשי עם פלשתים", ** [ואם אח"כ באת הצרה ונותנת אמתלא לדבריה, דבאמת מת, אלא שאמרה "לא מת" לקלקולה לצרתה, ה"א שנאמנת ומותרת להנשא (תוס')]</p>	
<p>קמ"ל (דאינה נאמנת ליתן אמתלה לדבריה ובאמת מת), אלא כיון דאמרה "לא מת", לא תנשא</p>	
<p>** [דיש סברא לומר כששותקת צרתה, דבעלה לא מת, אבל כשאומרת "לא מת", באמת בעלה מת, דבשותקת, יש לומר שבאמת לא מת, והא דשותקת, כדי שצרתה תלך ותנשא ותיאסר על בעלה, אבל כשאמרה "לא מת", מסתבר לומר שבאמת מת, דאם לא מת, היתה שותקת כדי שצרתה תלך ותנשא ותיאסר על בעלה (תוס')]</p>	

• וליפלוג רבי מאיר ברישא...

משנה	גמרא - רבי אלעזר	גמרא - ר' יוחנן (רש"י כפשוטו)	גמרא - ר' יוחנן (מהלך אחרת)
<p>שני צרות הבאות ממדינת הים, אחת אומרת מת, ואחת אומרת לא מת, זו שאומרת מת, תנשא... וזו שאומרת לא מת, לא תנשא...</p>	<p>רישא אליבא דר' יהודה ור' שמעון דאמרי צרה לא מכחשא, ולכן מי שאומרת מת, תנשא, אבל ר' מאיר חולק עליהם, וגם ברישא אומר דצרה מכחשא, ולא תנשא</p>	<p>אפילו ר' מאיר מודה כאן דהשניה אינה נאמנת ותנשא הראשונה, דכבר התירוה לראשונה, ורבנן הימנוה, ולכן אין עד אחר יכול להכחישה, וכדעולא, שהראשונה נחשבת כשתים</p>	<p>אפילו ר"מ מודה באופן שצרתה אומרת "לא מת", דאינה נאמנת ותנשא הראשונה, דאמרינן שבא לאסור צרתה, ודוקא כשחולקת באופן המיתה, דלא בא לאסור צרתה, אז ר"מ אומר דצרה מכחשא</p>
<p>אחת אומרת מת, ואחת אומרת, נהרג, מחלוקת ר"מ ור' יהודה ור' שמעון</p>	<p>ר"מ אומר, הואיל ומכחישות זו את זו הרי אלו לא ינשאו, דצרה מכחשא, ור' יהודה ור' שמעון אומרים, הואיל וזו וזו מודות שאין קיים, ינשאו, הא אחת מודה והאחת אינה מודה, לא ינשאו שתיהן אלא האחת, דצרה לא מכחשא</p>		
<p>עד אומר מת, ועד אומר לא מת, אשה (צרה) אומרת מת, ואשה (צרתה) אומרת לא מת, הרי זו לא תנשא</p>	<p>לר"א מוקמינן לה להאי סתמא כר"מ דאמר צרתה נמי מכחשא לה</p>	<p>לר' יוחנן קשיא, אמאי לא תנשא, הא מיירי בזה אחר זה, שהתירוה להנשא ע"פ הצרה הראשונה שאמרה מת בעלי, וא"כ אפילו לר"מ תנשא? ונשאר הגמ' בקשיא על ר' יוחנן</p>	<p>לר' יוחנן קשיא, אמאי לא תנשא, דהא כאן אומרת לא מת, ולר' יוחנן באומרת "לא מת", אפילו לר"מ צרה לא מכחשא, וא"כ אמאי לא תנשא? ונשאר הגמ' בקשיא על ר' יוחנן</p>

מסכת יבמות דף קיח.

• משנה

<p>האשה שאמרה מת בעלי, ואח"כ מת חמי, תנשא ותטול כתובתה, וחמותה אסורה, שאין כלה מעידה לחמותה **</p>	<p>האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובאה ואמרה מת בעלי, תנשא ותטול כתובתה, וצרתה אסורה</p>
<p>היתה חמותה בת ישראל לכהן</p>	<p>היתה צרתה בת ישראל לכהן,</p>
<p>תאכל בתרומה בחזקת שבעלה קיים, ואינה חוששת לעדות צרתה, הואיל ואינה נאמנת להשיאה, אינה נאמנת לפוסלה, דברי רבי טרפון,</p>	
<p>רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד שתהא אסורה לינשא ואסורה מלאכול בתרומה</p>	
<p>** ואע"ג דאמרה ברישא מת בעלי, דפקע לה צד כלות, והויא נכרית, אפ"ה לא מהימנא, כדאמר לעיל דף קיז; לא בעלה מת ולא חמותה מת, והא דקאמרה הכי, לקלקולא לחמותה הוא דקמיכוונא...</p>	

• גמרא - וצריכא....

<p>ואי אתמר בחמותה שאינה נאמנת לומר שמת בעלי ואח"כ מת חמי, ונחלקו רבי טרפון ור"ע אם חמותה אוכלת בתרומה משום בעלה שהוא כהן</p>	<p>דאי איתמר באשתו שאינה נאמנת לצרתה, ונחלקו רבי טרפון ור"ע אם צרתה אוכלת בתרומה משום בעלה שהוא כהן</p>
<p>בהא קאמר רבי עקיבא דנאמנת שמת בעלה וחמיה לענין שחמותה אינה אוכלת בתרומה, אע"פ שאינה נאמנת להתיר חמותה לינשא לאחר</p>	<p>בהא קאמר רבי טרפון דאינה נאמנת כלל לצרתה, וצרתה שנשאת לכהן אוכלת בתרומה,</p>
<p>משום דצערע מילי בעלמא, שאומרת בלבה, זו תאכל כל יגיעי ועמלי, דהיינו הנדוניה שהכנסתי מבית אבי לבית בעלי בזמן נישואין, וכיון דאינה אלא צערא בעלמא, לא מחזקינן לה בשקרנות כולי האי</p>	<p>משום דצערא דגופה, דתשמיש מונעת לה מבעלה, לכן ודאי משקרא כדי לקלקלה שתנשא, ואע"פ שהיא נשאת, "תמות נפשי עם פלשתים",</p>
<p>אבל צרתה, דצערא דגופה דתשמיש מונעת לה מבעלה, י"ל דודאי משקרא כדי לקלקלה שתנשא,</p>	<p>אבל חמותה, דצערע מילי דעלמא, שאומרת בלבה, זו תאכל כל יגיעי ועמלי, דהיינו הנדוניה שהכנסתי מבית אבי לבית בעלי בזמן נישואין</p>
<p>ואימא מודי ליה ר"ע לרבי טרפון דודאי משקרא כדי לקלקלה שתנשא, ואינה נאמנת כלל לצרתה, וצרתה שנשאת לכהן אוכלת בתרומה, קמ"ל אפילו בצרתה אמר רבי עקיבא דצרתה אינה אוכלת בתרומה</p>	<p>אימא מודי ליה רבי טרפון לר"ע דלא מחזקינן לה בשקרנות כולי האי, ונהי דלהשיאה לא מהימנא, אבל לחומרא לענין תרומה תיחוש, קמ"ל אפילו בחמותה אמר רבי טרפון דחמותה אוכלת בתרומה</p>

מסכת יבמות דף קיח.

• אמר רבי יהודה אמר שמואל....

<p>הלכה כרבי טרפון באשה שאמרה מת בעלי, אינה נאמנת לצרתה, ואם צרתה נשאת לכהן, אוכלת בתרומה, וכן באשה שאמרה מת בעלי ואח"כ מת חמי, אם חמותה נשאת לכהן, אוכלת בתרומה</p>	
<p>אבל אם אמרה מת בעלי ואח"כ מת בני, אינה נאמנת להנשא לשוק בלא חליצה, דכי הימנוה רבנן לאשה, אבעלה הימנוה, דדייקא ומנסבא, אבל לאפוקה נפשה מיבם לא הימנוה, דזימנין דסניא ליה, וחיישינן לדבריה, דאפקה נפשה מחזקה, ואם בא יבם לייבמה, לא שבקינן לה, וחולצת</p>	<p>אמר אביי, אף אנן נמי תנינא, אשה שהלכה עם בעלה למדינת הים, וכשיצא מכאן, לא היה בן, ועומדת בחזקת ייבום, ובאת ואמרה ניתן לי בן במדינת הים, ומת בני ואח"כ מת בעלי, נאמנת ומותרת להתייבם דלא מפקא נפשה מחזקה קמייתא שעדיין היא צריכה לייבם,</p>
<p>ודייק אביי, לדבריה של האשה בנוגע לעצמה הוא דחוששין **, ולכן חולצת ולא מתייבמת, הא לדברי צרה אם מעידה במקרה אחר על מות בעלה בייחס לצרתה, אין חוששין, וכרבי טרפון שאינה נאמנת כלל, וצרתה שנשאת לכהן אוכלת בתרומה</p>	
<p>** דהמילות חיישינן לדבריה מיעוטא משמע (רש"י) (תוס'- המלים "חוששין לדבריה" מיותרות, שהיה יכול לומר רק "חולצת ולא מתייבמת", משמע שבא התנא למעט מקרים אחרים)</p>	

מסכת יבמות דף קיח:

• משנה

<p>קידש ** אחת מחמש נשים, ואין יודע אי זו קידש, כל אחת ואחת אומרת אותי קידש, אם אינו חפץ לישא את כולן,</p>	
<p>רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציא מידי עבירה עד שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת</p>	<p>נותן גט לכל אחת ואחת, ומניח כתובה ביניהן, ומסתלק, דברי רבי טרפון</p>
<p>גזל אחד מחמשה, ואינו יודע מאיזה גזל, כל אחד אומר, אותי גזל</p>	
<p>רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציא מידי עבירה עד שישלם לכל אחד ואחד</p>	<p>מניח גזילה ביניהן, ומסתלק, דברי רבי טרפון</p>
<p>** בה"א של הגמ' קידש היינו בכסף או בשטר, למסקנא קידש היינו קידש בביאה, וכרשב"א</p>	

• גמרא - מתניתין מני, לא ת"ק ולא רשב"א, דתניא...

<p><u>קידש אחת מחמש נשים,</u> ואינו יודע איזו קידש...</p>	<p><u>לקח מקח מחמשה בני אדם,</u> ואינו יודע מאיזה מהן לקח...</p>	<p><u>בעל אחת מחמש נשים,</u> ואינו יודע איזו בעל...</p>	<p><u>גזל מחמשה בני אדם,</u> ואינו יודע מאיזה מהן גזל...</p>	
<p>רבי טרפון - מניח ביניהן ומסתלק רבי עקיבא - עד שישלם לכל אחת ואחת</p>	<p>רבי טרפון - מניח דמי מקח ביניהן ומסתלק רבי עקיבא - עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד</p>	<p>עד שישלם לכל אחת ואחת</p>	<p>עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד</p>	<p>ת"ק **</p>
<p>מניח כתובה ביניהן ומסתלק</p>	<p>מניח דמי מקח ביניהן ומסתלק</p>	<p>רבי טרפון - מניח ביניהן ומסתלק רבי עקיבא - עד שישלם לכל אחת ואחת</p>	<p>רבי טרפון - מניח גזילה ביניהן ומסתלק רבי עקיבא - עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד</p>	<p>רשב"א ***</p>
<p>קושית הגמ' - מתניתין דקתני קידש וגזל, מני, אי ת"ק, ליתני קידש ולקח, אי רשב"א, ליתני בעל וגזל?</p>				
<p>תירוץ הגמ' - לעולם רשב"א, ומאי קידש, קידש בביאה, ולכן משנתנו בביאה וגזל, וכרשב"א,</p>				
<p>ולא תימא ליתני גזל ולא איבעי קידש בביאה, דתרוייהו איצטריך דתנא קידש בביאה להודיען כחו דר"ע, דאע"ג דאיסורא דרבנן עבד, (דרב מנגיד אמאן דמקדש בביאה) ולא איסורא דאורייתא, אפ"ה קניס, ותני גזל להודיען כחו דרבי טרפון, דאע"ג דאיסורא דאורייתא עבד, לא קניס</p>				

** סברת ת"ק, שדוקא כשלא עשה מעשה סבר רבי טרפון דמניחה ביניהם, אבל בעל וגזל, כיון דעשה מעשה וגינה אותה בקדושי ביאה,

או עשה מעשה גזילה, מודה רבי טרפון דצריך להוציא עצמו מידי עבירה וליתן לכולן

*** סברת רשב"א - זוקא בעשה מעשה סבר רבי עקיבא כיון דעשה מעשה וגינה אותה בקדושי ביאה, או עשה מעשה גזילה,

קניס ליה ר"ע, אבל קידש בכסף ושטר או לקח מקח, דלא עשה מעשה עבירה מודה ר"ע שמניח ביניהן...

מסכת יבמות דף קיח:

• משנה

<p>האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובנה עמהם, ובאת ואמרה מת בעלי ואח"כ מת בני, נאמנת</p>	<p>דכיון שיצאת בחזקת מותרת לשוק (אם מת בעלה), דהא יש לה בן, לכן עכשיו שאמרה שמת בנה, אלא שמת אחר מיתת בעלה ומותרת לשוק, נאמנת, דאמרינן הפה שאסור הוא הפה שהתיר</p>
<p>אבל אם אמרה מת בני ואח"כ מת בעלי, אינה נאמנת להתייבם לו, וחוששין לדבריה, וחולצת ולא מתייבמת</p>	<p>דכיון שיצאת בחזקת היתר לשוק ובחזקת אשת אח שיש לו בנים, אינה נאמנת להתייבם לו, וחוששין לדבריה וצריכה חליצה, דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא</p>
<p>האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, והלכה בלא בן, ואמרה ילדה לי בן במדינת הים, ואמרה מת בני ואח"כ מת בעלי, נאמנת</p>	<p>דכיון שיצאת בחזקת עתידה לייבם אם מת בעלה, דהא אין לה בן, לכן עכשיו שאמרה שילדה לו בן, אלא שמת לפני מיתת בעלה ומותרת ליבם, נאמנת, דאמרינן הפה שאסור הוא הפה שהתיר</p>
<p>אבל אם אמרה מת בעלי ואח"כ מת בני, אינה נאמנת, וחוששין לדבריה, וחולצת ולא מתייבמת</p>	<p>דכיון שיצאת בחזקת עתידה לייבם אינה נאמנת להיות מותרת לשוק בלא חליצה, אבל חוששין לדבריה ואסורה ליבם, דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא</p>
<p>האשה שהלכה היא ובעלה וחמותה למדינת הים, והלכה בלא יבם, ואמרה ילדה חמותי במדינת הים, ואמרה מת בעלי ואח"כ מת יבמי, או מת יבמי ואח"כ מת בעלי, נאמנת</p>	<p>דכיון שיצאת בחזקת מותרת לשוק אם מת בעלה, דהא אין לה יבם, לכן עכשיו שאמרה שנולד יבם, אלא שגם מת היבם, נאמנת, דאמרינן הפה שאסור הוא הפה שהתיר</p>
<p>האשה שהלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים, אמרה מת בעלי ואח"כ מת יבמי, או אמרה מת יבמי ואח"כ מת בעלי, אינה נאמנת</p>	<p>שאינן האשה נאמנת לומר מת יבמי, שתנשא, ולא מתה אחותה, שתכנס לביתו, ואין האיש נאמן לומר מת אחי, שייבם אשתו, ולא מתה אשתו, שישא אחותה</p>

• גמרא - בעא מיניה רבא מרב נחמן...

<p>המזכה גט לאשתו, שעשה שליח לקבלה וזיכה לה גט ע"י שליח שתתגרש בו מעכשיו, מהו?</p>	
<p>וזה במקום יבם שיש לו אח, ונתכוון לפוטרה הימנו, **</p>	
<p>כיון דמן הסתם האשה שונאת את היבם ואינה רוצה להתייבם לו, זכות הוא לה, וזכין לאדם שלא בפניו?</p>	<p>או דלמא כיון דלפעמים אוהבת האשה את אחי בעלה, ורוצה להתייבם לו, חוב הוא לה, ואין חבין לאדם שלא בפניו?</p>
<p>** דאילו שלא במקום יבם, והוא בא לגרשה, פשיטא לן דלא מיגרשה עד שיגיע הגט לידה, דאין חבין לאדם שלא בפניו,</p>	

מסכת יבמות דף קיח:

• א"ל רב נחמן לרבא...

<p>תנינא, וחוששין לדבריה, וחולצת ולא מתייבמת, ומדקתני בתרוייהו חוששין...</p>	
<p>וביצאה בחזקת ליבם, שהלכה היא ובעלה בלא בן למדינת הים, ובאה ואמרה שהיא מותרת לשוק, דאמרה ניתן לי בן ומת בעלי ואח"כ מת בני, וקתני חוששין ולא תתייבם, ולא אמרינן אוקמה אחזקה ליבם, דהא ודאי משקרא מחמת שנאתה ליבם, אלמא אין זה ברור שהיא שונאת את היבם, ולכן חוששין שמא היא אומרת אמת</p>	<p>ביצאה בחזקת היתר לשוק, שהלכה עם בעלה ובנה למדינת הים, ובאה ואמרה שהיא בת יבום, דאמרה מת בני ואח"כ מת בעלי, וקתני חוששין ותחלוץ, ולא אמרינן אוקמה אחזקה ותנשא לשוק, דהא ודאי משקרא, ומשום דאוהבת את היבם קאמרה, אלמא אין זה ברור שהיא אוהבת את היבם, ולכן חוששין שמא היא אומרת אמת</p>
<p>אלמא מספקא לן, אם יש לה אהבה או שנאה ליבם, וגבי גט נמי, שמזכה גט לאשתו, מספקא לן אי אוהבת היבם, וחוב הוא לה, אי שונאת את היבם, וזכות הוא לה, ולכן תחלוץ ולא תתייבם</p>	

• א"ל רבינא לרבא...

<p>המזכה גט לאשתו, שעשה שליח לקבלה וזיכה לה גט ע"י שליח שתתגרש מעכשיו במקום שיש קטטה, מהו?</p>	
<p>או דלמא האשה רוצה להיות נשואה אפילו במקום קטטה, וחובה הוא לה, ואין חבין לאדם שלא בפניו, ואינה מגורשת עד שיגיע גט לידה?</p>	<p>כיון דאית לה קטטה בהדיה, וזכות הוא לה, וכיון דזכין לאדם שלא בפניו, חל הגט ע"י הזכייה?</p>
<p>ת"ש... , הגמ' מביא ד' משלים כדי לתאר ד' סוגי חסרונות שעשויות הנשים לראות בבעליהן, כשיש קטטה או חסרון במראהו או באומנותו או בייחוסו, ובכולן נאמרו שהאשה בכל זאת רוצה נשואין כאלו יותר משלא נשאת בכלל (וא"כ הגט חובה הוא לה, והמזכה לגט לאשתו אפילו במקום שיש קטטה, אינה מגורשת עד שיגיע גט לידה)</p>	

• תנא,

<p>כל אלו שבעליהן שפלים ומראות להם חבה, אין זה אלא משום שמזונות תחתיהם, וכאשר הן מתעברות תולות את העובר בבעליהן, לפיכך נוה להן בבעל כלשהו, כדי שהלה ישמש כסות עינים לפשעיהן</p>

הַשְׁלָכָה הַאֲשֶׁר שָׁלוּ

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.